

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Dionysii Carthusiani, luculenta iuxta ac compendiaria in Acta apostolorum exegesis siue commentaria

Dionysius <Cartusianus>

Coloniæ, 1532

VD16 D 1926

de præceptis iudicialibus veteris legis, ad extraneos & domesticos
pertinentibus art. 9

urn:nbn:de:hbz:466:1-38702

EPITO. PARS SECVM.

DE PRAECEPTIS IVDICIALIBUS veteris legis, ad extraneos atque domesticos pertinentibus.

Articulus Nonus.

Iudicia domini vera, iustificata in semet-
ipsa. Quoniam per legem diuinam homi-
nes in oibus congruenter reguntur, Idcir-
co continentur in veteri lege iudicialia q̄-
dam praeccepta, quibus instruebatur popu-
lus dei qualiter ad extraneos se haberet.

Psal. 18.

Scriptum em̄ est in Exodo, Aduenam non contristabis,
& peregrino molestus non eris. Voluit ergo lex, vt ad
aduenas secum habitantes benigne haberent se, peregri-
nis vero pacificum transitum per terram suam concede-
rent, volentibus quoque ad dei cultum ac legem conuer-
tendum praerent assensum. Non tamen statim recipi-
ebantur, vt ciues, sed sapienti moderamine vsa est lex
Statuit namque, vt Aegyptij & Idumaei in tertia gene-
ratione ad consortium populi dei reciperentur, propter
affinitatem eorum ad Hebraeos. Nam apud Aegyptios
nati nutritique fuerant. Et Esau pater Idumaeorum frater
exiit Jacob, Amonite vero ac Moabite nunq̄ in consortiū
ciuile reciperentur, quia hostiliter se ad ipsos habebat
eum egredierentur Aegyptium. Amalchitae quoque q̄-
niam durius se habuerunt contra Iudaeos quam alij, q̄-
perpetui hostes haberentur, quemadmodum scriptum ē
Bellum dei erit contra Amalech a generatione in gene-
rationem. Ordinauit etiā lex q̄mō se haberent ad hostes
videlicet, vt primo ciuitati pacem offerrent, & postmo-
dū torruer dimicaret, sperātes in adiutorio dei. Et vt in
illo magis cōsiderēt, statuit lex, q̄ten^o sacerdos eos mo-
neret, atq; diuinū sponderet subsidiū. Formidolosos autē
& alios q̄sdā lex remitti p̄cepit. Verūtū a cultu dei et his

Exod. 23.

Deute. 20.

Exod. 17.

Exod. 17.

quæ ad animæ spectant salutem, lex nullum prohibuit, nec aliquem a beatitudine r epulit, vt in Exodo patet.

Judith. 14.

Si quis voluerit in vestram transire coloniam, &c. sed quantum ad temporalia cōmoda, scilicet ciuilitatem, p̄ dicta distinctio intelligi debet, quæ tamen dispensatio

Ruth. 3.

nem admisit. Legitur enim in libro Judith. Quemadmodum Achior dux filiorum Amon appositus est ad populum dei, & omnis successio eius, propter actum virtuosum quem fecit.

Esaiæ. 56.

Ruth quoque Moabitidis quoniam mulier erat virtutis, statim ad ciuilitatem admissa est. Licet dici posset, prohibitionem illam extendi duntaxat ad viros spurii autem propter viliratē originis & eunuchi quibus conuenire non potuit honor paternus, excludebantur vsque ad decimā generationem ab Ecclesia dei id est collegio populi. In populo enim Iudæorum cultus diuinus per carnalem progeniem cōseruabatur. Non autem excludebantur a gratia, sicut in Esaiâ legitur, Non dicat eunuchus, ego lignum aridum. Permissum autem erat Iudæis vsuras ab alienis recipere, propter prouitatem eorum ad auaritiam, & vt magis tranquillii essent circa extraneos, a quibus lucrum captabant. Quarundā quoque ciuitatum mares & fœminas atque infantes deo iubente occiderunt, propter maximam iniquitatem earum. Porro domestica conuersatio cōseruatur per duo videlicet sustentationem vitæ vniuscuiusque personæ & per generationem continuam. Sunt ergo in conuersatione domestica tres ordines, scilicet, domini ad seruum, viri ad coniugem, parentis ad prolem. Lex autem diuina quantum ad singulos congrua dedit præcepta.

Exod. 21.

Iussit enim seruos pie tractari, neque laboribus immoderate vexari, nec mutilari, quod si dominus mutilationem inferret, priua erit suo dominio, & seruus liber abiret.

Deut. 25.

Seruum vero hebræum septimo anno cum manibus suis atque viatico debere dimitti. Et idem statuit inter dominam & ancillam. Ordinauit etiā lex, vt fœminas ducerent propriæ tribus, ne sortium periret distinctio, & vt homo reciperet coniugem fratris sui sine prole defuncti, suscitaretque nomini eius semen, quod

EPITO. PARS SECVN.

q̄t eius p̄ adoptionē, ne ipsius memoria penit̄ al ole
ref. Ne etiā vxores alienigenas ducerent, propter iedi
tionis periculum, & ne mulieres receptæ ex leui sus
pitione diffamarentur a viris, neque propinquæ in vx
ores reciperentur. p̄pter reuerentiam naturalem ad eas.
Precepit quoque lex, vt parentes, filios suos in fide
& moribus informarent, disciplinam impenderent, cu
ramque condignam haberent. De quibus omnibus i q̄
similibus præcepta multa diffuse in Deuteronomio &
Exodo plene digesta sunt.

DE DURATIONE ATQVE

cessatione prædictorum præcepto

rum, & de noua lege.

Articulus Decimus.

Hec dies veniunt, dicit dominus, & feriā
domui Israel & domui Iuda pactum no
uum, & dabo legem meam in visceribus
eorum, & in mentibus eorum super scribā
eam. Hoc verbum Hieremiæ prophetae
allegat Apostolus in datione nouæ legis
impletum. Triphica autem erant veteris

legis p̄cepta, videl. ceremonialia, iudicialia atq̄ cere
monialia. Quāti s̄o ad p̄cepta moralia, lex vetus o de
fuit neque per Christum euacuata est, sed magis p̄fecta.
Propter quod in Baruch legitur: Hic liber mandatorū
dei, & lex quæ est in æternū. Sed quoad ōcepta ceremo
nialia ac iudicialia, lex vetus cessauit. Ceremoniæ nāq̄
veteris legis figuratiuæ fuerant Christi, quia secundum
Apostolum erant umbra futuri, et in figura omnia con
tingebant eis. Figuram vero oportet cessare, veritate
aduente & propalata. Vnde secundum Augustinū
Christo prædicante simul currebant lex & euangelii.
Sed post diuulgationem euangelii omnino cessarunt, et
non solum mortuæ, sed & mortiferæ erant. Durante
vero ipsa euangelii publicatione mortuæ erant, quoni
am non obligabant, non autem mortiferæ, quoniā abs
que peccato seruari valebant. P̄cepta quoque iudi

P

Exo. 22.

Hiere. 31.
Hebre. 8.

Baruch. 5.

Hebre. 10.